

1 Sam. 1:19-2:11.

Ps. 93: 1-4

Ps. 106: 2 NB

Gez. 2: 3,4,5

Gez. 2: 6,7

Ps. 97:6 NB

Vorige zondag stonden wij stil bij het gebed van een door de Heilige Geest verontrust verbondskind – Hanna. Wij hebben toen getracht te zien, dat zij niet zozeer verontrust was over haar eigen kinderloosheid als wel over het diepe verval van het volk van God. Zij zag en ondervond het gebrek aan de vreze des HEEREN in haar eigen naaste omgeving – in de haat en verachting bij Peninna – maar ook in het verval, de goddeloosheid, de ontucht tot in de naaste omgeving van het heiligdom te Silo. Dáár kon zij, biddende vrouw, worden aangezien voor een dronken vrouw. Maar misschien heeft er toch wel iemand onder ons een beetje moeite gehad met wat ik heb gezegd over het gebed van Hanna; namelijk dat zij niet maar bad om een kind, doch veel meer om een kind voor de HEERE.

Daar was namelijk een jonge man in de gemeente, die, bij wat ik daarover had gezegd een groot vraagteken zette. Ik kan daar best inkomen. Het heeft er ook alles van weg, dat Hanna alleen maar verdriet had over háár kinderloosheid. Dat is een algemeen verbreide opvatting. Maar dan zien we niet, dat ook het gebed van deze vrouw hier, staat in de verkondiging van het werk van de Heilige Geest. Wij laten bij wijze van spreken de Heilige Geest pas beginnen bij Hanna's lofzang. En een verklaarder laat Hanna pas profetes worden in het laatste vers van haar lofzang.

Wij moeten echter goed beseffen, dat wij in het boek Samuël vooral Gods werk moeten zien in Zijn komen tot Israël in Zijn genade en in Zijn gericht. En op die eerste bladzijde zien wij dan ook vooral de Heilige Geest aan het werk in het overblijfsel naar de verkiezing, dat nu juist daaraan gekend wordt, dat het niet zijn eigen verdriet het grootst acht, maar de smaad, die er ligt in de afval en de ingezonkenheid van het volk van God en zijn geestelijke leiders. Dat Hanna's zorg de toestand en dan ook de toekomst van Gods volk betrof, blijkt uit wat wij horen in haar belijdenis.

Maar daar is iets aan voorafgegaan.

Ook dat kwam zomaar niet uit de lucht vallen. Na het gebed van Hanna is er heel wat gebeurd. En het is allemaal even ontroerend om te lezen.

Zij zijn naar Rama teruggegaan en daar ging het gewone leven weer verder. Ook het huwelijksleven van Elkana en Hanna. Het schijnt, dat Hanna haar man alles heeft verteld, want wij lezen in vers 21, dat Elkana het volgend jaar ook zijn gelofteoffer ging brengen. Daaruit kunnen wij opmaken, dat ook hij een gelofte had gedaan. Hij heeft zich blijkbaar vol liefde en eerbied bij Hanna's gelofte aangesloten. Daardoor zal ongetwijfeld de liefde verdiept en het huwelijksgemeenschap geheiligd zijn.

En dan lezen wij dat ontroerende “toen”.

Zij hadden gemeenschap - en toén dacht de HEERE aan haar! Dat wil zeggen toén kwam de HEERE in beweging om antwoord te geven op het gebed en de tranen van Zijn beproefde en verontruste kind. Dat kwam Hanna enige tijd later te weten, toen bleek, dat zij zwanger was. En na verloop van tijd (onze vertaling is niet correct), de normale tijd, kreeg zij haar zoon, die zij Samuël noemde. Samuël – die naam was een blijvend gedenkteken: van de HEERE afgebeden! Of, misschien nog beter: door goddelijke verhoring geschonken!

Kijk, als wij dit alleen maar als een mooi familie verhaal lezen ontgaat ons het werk van de Heilige Geest. Wij moeten gaan zien, dat de bijzondere werking van de Heilige Geest in die

tijd, toen het verval en de goddeloosheid zo hevig waren, dat de breuk tussen Israël en de HEERE onvermijdelijk scheen, een kind doet geboren worden, dat een verhooring was op het roepen van 'het ingewand van Gods volk' zoals Sikkil het zei, van het overblijfsel naar de verkiezing – een kind, dat straks het instrument zou zijn tot de reformatie van Gods kerkvolk. Dat dit alles binnen een jaar gebeurde blijkt daaruit dat Hanna bij de volgende tocht van de familie naar Silo, niet meegaat, omdat ze haar kind heeft te verzorgen. Haar man en de anderen gaan zonder Hanna en dat zal zo blijven, totdat de jongen aan haar allereerste zorg onttend is.

Zo zullen wij dat woord 'gespeend' wel moeten verstaan. Wij kunnen dan met geen mogelijkheid zeggen, hoelang dat heeft geduurd. Onze vertaling zegt, dat zij gaan met een offer van drie stieren; en men maakt daaruit op, dat Samuël drie jaar was; voor elk jaar een stier. Maar er wordt ook wel vertaald: een driejarige stier, omdat in vers 25 maar van één stier gesproken wordt. Zeker is in ieder geval, dat Samuël echt nog een kleine jongen was, die de verzorging van de vrouwen der priesters nodig had. Denkt u dat goed in. Op die leeftijd afstand doen van je kind!

En let nu op het offer!

Of het nu één of drie stieren omvatte – het was geweldig. Het wijst er namelijk op, dat deze mensen voor zijn leven hun jongen afstonden om onder de priesters te dienen in het heiligdom. Als leviet zou hij niet levenslang behoeven te dienen. Ook nu zou hij geen priesterwijding krijgen, maar – als nazireeër – zou hij door de gelofte van zijn ouders tot zijn dood toe voor de dienst des HEEREN bestemd zijn.

Daarbij is het ontroerend te horen, wat Hanna zegt, als zij haar jongetje uit handen gaat geven in de handen van de gezalfde des HEEREN, de oude Eli. Zij zinspeelt niet op zijn laatdunkende woorden toen zij haar ziel uitgoot voor haar God, maar zij herinnert hem alleen aan haar bidden: om deze jongen heb ik gebeden en de HEERE heeft mij gegeven wat ik Hem gebeden heb. Daarom sta ik hem aan de HEERE af!

Ja, hier krijgen wij dus ten volle inzicht in het gebed van Hanna.

Zij bad niet om een kind voor zichzelf.

Zij bad niet z.m. om de wegneming van haar smaad.

Zij bad om een bewijs, dat Jahweh Zijn volk nog niet had verstoten en dat Hij nòg gedacht de beloften aan Abraham Zijn vrind.

En – zij staat haar kind niet af, omdat zij als vrome vrouw een extra offer wil brengen, maar zij staat hem af, omdat zij hem heeft gevraagd als een teken, als bewijs van de verbondsgenade van Jahweh, als bewijs, dat Jahweh een nieuw begin wilde maken met Zijn volk.

Slechts door wederkeer van de HEERE tot zijn volk zou het volk wederkeren tot Hem.

Dat wij daar niets teveel mee zeggen, blijkt uit het gebed, dat zij toen, dus bij die gelegenheid bad. Jawel – zo staat het er. “ Toen bad Hanna en zeide.” Er staat niet: “ eens zong Hanna een lied.”

Dat wil men er wel van maken en dan zegt men dat Hanna dat toen nog niet heeft gezegd, maar dat het later aan de tekst is toegevoegd, omdat het hier zo aardig paste; vooral dat, wat in vs 5 staat: zelfs een onvruchtbare baart er zeven, maar wie rijk is aan kinderen verwelkt! (de joden vertellen er nog een legende bij: iedere keer als Hanna een kind kreeg, moest Peninna er twee naar het graf brengen!).

Wat heeft men dan slecht gelezen. Het gaat op deze bladzijden van de heilige schrift niet om Hanna, maar om het gedeformeerde Israël. Dàt was ten dode opgeschreven als Israëls God zich niet ontfermde en een verlosser zond.

Hanna heeft gevraagd om een bewijs van Gods genade en trouw en zij heeft het gekregen. En daarom kan zij op dat ogenblik, dat iedere vrouw het zou uitsnikken, jubelend bidden.

Zij bidt – dus zij spreekt tot haar God!

Maar zij dankt tegelijk. En zij profeteert.

Zij bewijst, dat de afzondering van de jaren met bijzondere zorg voor Samuël, een tijd van intens leven met de HEERE is geweest. Zij spreekt uit de volheid van haar dankbare hart, maar zij gaat ver boven haar persoonlijk geluk uit, want zij citeert Mozes lofzangen uit Ex. 15 en Deut. 32.

Schijnbaar begint zij bij zichzelf. Maar wij moeten niet vergeten, dat Hanna haar ongeluk en haar geluk als een deel van het ongeluk en geluk van heel Israël zag. Zij zingt niet zo individualistisch als wij dat nogal eens plegen te doen.

Zij zingt als lid van het overblijfsel naar de verkiezing.

In haar gebed gaat zij ervan uit, dat in haar tijd de rechtvaardigen niet in tel zijn. Dat zijn ze nooit als de verbondsbreuk algemeen is geworden en de goddelozen de leiding hebben – juist in de kerk.

Maar zij zingt in haar gebed van het in tel zijn bij de HEERE. En dan is dit zo geweldig: “Niemand is Hem gelijk”. “Er is ook geen rots gelijk onze God” zingt ze Mozes dan na.

Uit de feiten blijkt, dat Hij dezelfde is als vroeger. Daarom moeten de mensen oppassen en niet gaan doen alsof God geen weet heeft van hun gedachten, hun woorden en daden! Al heeft het lang de schijn, dat de goddelozen vrij hun gang kunnen gaan – het is niet waar: de HEERE wéét en toets hun daden.

Dat betekent dan ook, dat er een tijd komt, dat Hij de sterken zwak maakt en de zwakken sterk; dat Hij rijken en verzadigden gebrek doet lijden en een bevrijdende omkeer brengt in het leven van hen, die gebrek leden. Dat HIJ de schijnbaar gevloekte (de onvruchtbare) zegent en de schijnbaar gezegende (de vruchtbare) vloekt. Hij doodt en doet herleven, d.w.z. Hij zendt de doodsnood in Zijn gerichten over Zijn volk, maar Hij is het ook, die als trouwe Bondsgod redt uit alle nood. Velen stort Hij in de dood, maar anderen redt Hij van de rand van de ondergang.

Dat wordt, volgens dit gebed, ook gezien in de maatschappelijke omwentelingen: armen worden rijk en rijken arm. Geringen heft Hij op; geeft Hij eerherstel bij de edelen. Hanna grijpt in de geschiedenis van Gods verbondsvolk: Zij weet van Jozef en Gideon, maar ook van Ezau en Ruben! Zij weet van begenadigde en teruggezette Verbondskinderen. Die God, Die hemel en aarde heeft geschapen is de God van Israël. Hij houdt de aarde in stand, maar ook het leven op de aarde. Niet de kracht van de mens, maar de kracht van Jahweh doet ons leven. De rechtvaardigen, hoe versmaad en vervolgd onder de mensen – zij worden bewaard. De goddelozen gaan onder in de duisternis.

Vanuit het handelen van de HEERE in het verleden heeft Hanna troost in het heden.

En dan ziet zij zelfs verder.

Zij ziet wat Jacob zag op zijn sterfbed.

Zij ziet wat Bileam zag toen hij gehuurd was om te vervloeken. Zij ziet wat Mozes zag, toen hij zijn laatste profetische woorden sprak over de stammen van Israël.

Koningsjubel hoort zij.

En adventslicht ziet zij.

In haar beleving van de verhoring van haar gebed breekt door de duisternis van de verbondsverlating van haar tijdgenoten heen, het licht van het bevrijdend komen van de HEERE en zijn gezalfde.

Ja – gezalfde – dat is het laatste woord, dat wij van Hanna te horen krijgen.

En gezalfde – dat is de Messias, dat is de Christus.

Zo loopt haar lied uit op de Christus.

En daarom staat Maria, zoveel eeuwen later, ook door de Geest vervuld, vlak naast Hanna. De Geest der profetie doet beide begenadigden zingen van heil, dat bezig is door te breken, het heil van het koninkrijk van de komende Christus.

Staat Hanna nu ver van ons af?

Belangrijke vraag.

Weer beleven wij tijden, waarin vele verbondskinderen de HEERE niet meer kennen. Ze vrezen Hem niet meer. Ze kennen ook de taal van de psalmen, zoals die van Hanna en Maria niet meer.

Hoe staat dat met ons?

Lijden wij net als Hanna onder de geestelijke nood van de tegenwoordige christenheid? Laten wij ons, in ons bidden meer leiden door de nood van de kerk dan door onze persoonlijke noden?

Zeker – Er is veel persoonlijk leed.

Maar zien wij ook in onze persoonlijke beproevingen de hand van de HEERE? Merken wij op Zijn roepstemmen tot bekering, tot een godzalig leven?

Wij leren in deze geschiedenis, dat wij, als wij ons door de Geest laten leiden en het Woord van God vasthouden ons met onze zorg en verdriet tot de trouwe en genadige Verbondsgod zullen wenden.

De Heilige Geest wil door dit Woord van God ons de weg leren van verootmoediging en smeking. Op die weg vinden wij de troost van het verbond, de versterking van het geloof in Hem, Die komt om al Zijn uitverkorenen te leiden naar de totale verlossing door Jezus Christus. Amen.

23/08/1970